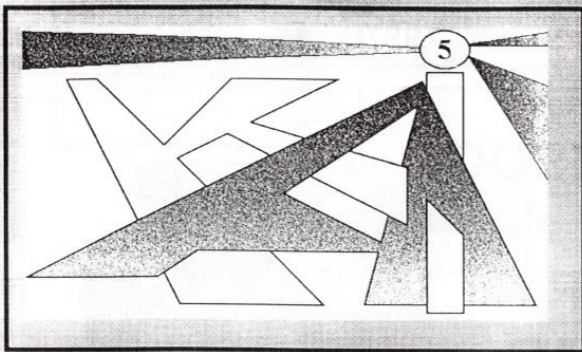

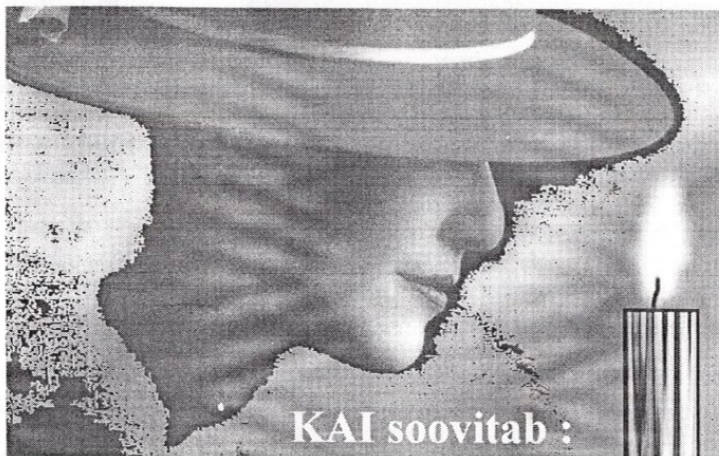
Täna infolehes:

Volikogu ning alevivalitsuse töödest
Hambaarst annab nõu
Männi lasteaed elab rõõmsat elu
KAI küsib, alevivalitsuse töötaja vastab
Lugemist Kappa-Kohila minevikust
Intervjuu lapsega
Ehitamise korrast Kohilas
Suur kevadpidu Tohisool
Õnnesoovid

Kohila Alevi Infoleht

mai, 1997. a.

Koht Aeg Inimesed.

KAI soovitab :

Loe
mind läbi
ning
anna edasi
teistele!

AJALEHT

on aja leht
ajaloo puul.

Soolasammas,
mida käime
januselt lakkumas.

Naerukott,
täis kahjualdist
libarõõmu.

Ööpott,
kuhu poetame
tähtsa väljamõeldu.

Urn,
millesse unustame
kauged lahkunud.

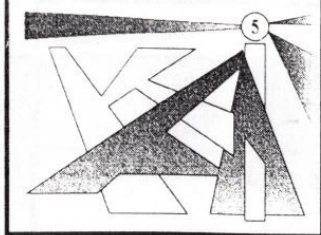
Soovikaart,
mille kleebime
igäihe uksele.

Kirjatuvi,
pugu täis
sõnaliiva.

Meri,
tulvil tuulepealset
mõttevahtu.

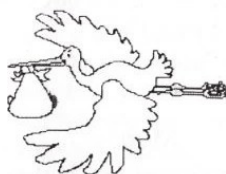
KÕIK KOKKU:

NÄGU,
kelle tunneme ära
peeglis.

Neil oli mais sünnipäev

- 94 Marie Koik
91 Meenas Rohu
90 Johannes Aaver
Linda Tammerik
86 Olga Kant
85 Elfride Feldt
83 Enn Joasaare
82 Hilja Sinisoo
81 Irene Reisner
Hermine Armas
Elviine Lindeberg
77 Alma Born
Edla Savolainen
Zinaida Utšenikova
76 Adele Kuruson
Elli Parts
Vassili Tarasov
Jüri Udusaar
75 Salme Pertel

Registreeritud sünnid:

- 30.04. Valdo Geimonen
06.05. Karl Heindrih Rikkinen
13.05. Anete Kaidme
14.05. Johannes Kruusma

TOHISOOL OLI SUUR KEVAD- PIDU

30.mail oli Tohisoo mõisa iidsetes ruumides Kohila õmblusringi liikmete moeetendus.

Meeleolu aitas luua retrostiil. Pikad pitsid, kelmikad-vallatud mütsikesed, palju graatsiat ja ilu liikumises olid nauditavad igas etteastes.

Esinemine algas väljapeetult. Mannekeenid demonstreerisid õhtust pidulikkust rõivastust. Seejärel nägime suvekleite, mille värvikirevust jäid kõik imetlema. Tõmbenumbriks kujunes rannariiete voor. Ilusad erksavärvilised kangad, hea ja tagasihoidlikult väljapeetud stiil ja ergas lavaline liikumine ning oskuslikult valitud muusika tõstsid kõigi peoliste tuju. Kui ka rahvatantsijad oma esinemise olid lõpetanud, siis tõmmati laud kokku ning peolised lasid kodusel söögil-joogil hea maitsta. Kingiti üksteisele lilli, peeti meeles suure vaeva nägijaid. Eelkõige kuulub tänu "peasüüdlasele" - õmblejate juhendajale Veerale. Õhtu lõpetas meeleolukas jalakeerutus. Tantsuks mängis Külli Valgust. Kutsusime Külli meile jälle külla. Kui kell lõi kolmandat öötundi, siis lahkusid peolt viimased külalised. Ilusat suve kõigile ettevõtlikele peolistele!

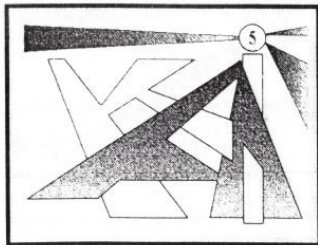
Robert
Grigorjev
peoline

NB!

Maavaldajad, kes on esitanud maa erastamise avalduse enne 1997. a. algust, palume leida mahti astuda läbi alevi maakorraldaja juurest (Vabaduse 1) oma erastamisviisi täpsustamiseks ja puuduvate dokumentide esitamiseks.

Palun võtke ka pass kaasa.

Maikuu alevivalitsuse istungitest

9.mail 1997.a. oli alevivalitsuse istung, millest võtsid osa 4 alevivalitsuse liiget. Puudus alevisekretär Aive Hirs, kes viibis korralisel puhkusel.

Munitsipaaltegevõtte Kohila Maja eelseisva ümberkujundamise tõttu osahinguks tuleb hinnata osakapitali mitterahaliseks sissemakseks minev vara. Selle töö tegemiseks moodustati komisjon, kuhu peale alevivanema Joel Põllu ning alevivalitsuse liikme Jaan Heinsalu kuuluvad veel alevivolikogu revisjonikomisjoni esimees Helder Väljamäe, Rapla Maavalitsuse ettevõtlusosakonna juhataja Kalle Moor ning Kohila alevi mõlema munitsipaaltegevõtte direktorid.

Erastatud objektide juurde kuuluva teenindusmaa määramisel olid kõne all AS-i Kohila Paberivabriku veepaisutamm - sild, mille juurde määrati ligikaudu 240 m² maad. Risto Rande äri teenindusmaaks määrati 400 m² (Vabaduse 9A).

Kinnitati Maike Laidna eramu tehniline projekt (Raadiku 11 /Ääre 8).

AS Kiigemäe sai kauplemisloa AS Kohila Paberivabriku sööklas (Tööstuse 19), OÜ Hepa bensiinijaamas Viljandi mnt. 2A.

20.mail 1997.a. oli alevivalitsuse istung, millest võtsid osa kõik alevivalitsuse liikmed.

Ka sellel istungil oli suurem osa päevakorrapunkte seotud maareformiga. Määrati AS Salutaguse Pärmitehase melassijaama teenindusmaaks 3300 m². Alevivolikogule tehti ettepanek 10 maatüki munitsipaliseerimiseks, millel asuvad alevile kuuluvad hooned ja rajatised (näiteks alevi-vallavalitsus, ME Kapa Katlamaja, Kohila Gümnaasium, staadion, lastepäevakodud, saun, tuletõrjedepoo jt.). Nendegi puhul tuleb maa mõõta, asetada kohale piirimärgid, koostada vastav dokumentatsioon. Kõik see nõuab raha, mida volikogu on alevi eelarvesse eraldanud üle 50 tuhande krooni. Munitsipaalkrunte saab tulevikus olema muidugi rohkem kui kümme, munitsipaliseerimisele kuulub ka alevi tänavate ja väljakute all olev maa, samuti pargid jne.

Kahe istungi peale kokku tehti ka 18 maa ostueesõigusega erastamise korraldust. Tehti korraldus maakasutuse sihtotstarbe muutmiseks tulevasel kinnistul Lai t.2, mis on 50% elamu- ja 50% ärimaa.

Kauplemisloa tootlustamiseks koos kõigi alkohoolsete jookide jaemüügi tegevuslitsentsiga sai OÜ Kohila veski (Viljandi mnt.5) üheks aastaks.

See on kõik olulisemate küsimuste kohta, mida alevivalitsus maikuu otsustas. Mõningad tähtsamad küsimused, mis alevivalitsus esitas edasi alevivolikogule, ei ole siin kajastamist leidnud, sest nende kohta võib lugeda volikogu istungit käsitlevast ülevaatest.

Joel Põld
Alevivanem

Volikogus

26. mail 1997. a. toimunud volikogu istungil oli päevakorras järgmised punktid:

1. Alevivanema informatsioon.
2. ME "Kohila Maja" ümberkujundamine.
3. Laenu taotlemisest teede ja parklate kapitaalremondiks.
4. Alevi maa munitsipaliseerimisest.
5. Tööandja eluruumi määramine.
6. Enampakkumise väljakuulutamise.
7. Muud korraldavad küsimused ja informatsioon järgmise istungi ettevalmistamisest.

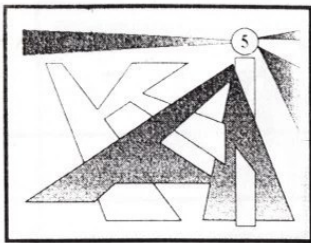
Võeti vastu määrus "Laenu taotlemine teede ja parklate kapitaalremondiks" ning otsused "Alevimaa munitsipaliseerimine" ja "Tööandja eluruumi määramine".

Vastu jäid võtmata otsused ME "Kohila Maja" ümberkujundamise kohta ja maa enampakkumise väljakuulutamise kohta.

Järgmine volikogu istung otsustati korraldada 17. 06. 97. a.

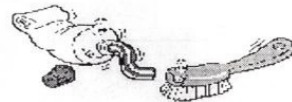
Kohila Alevivolikogu istungite protokollidega on võimalik tutvuda alevi raamatukogus ning alevisekretäri juures.

Uku Torjus
Alevivolikogu esimees

SUU PUHTAKS!

Eha Kalle - Hambavaaba peale kleepub süljest proteiini e. valgukiht, selle peale omakorda suumikroobe ja nende ainevahetuse tooteid - see on pehme hambakatt, mis põhjustab hambakaariest ja -igemepõletikku. Kui igemed veritsema hakkavad, on see igemepõletiku tunnus. Korralikult hambaid puhastades moodub see paari päevaga. Kui siiski ei möödu, võib olla tegemist juba kivistunud katuga e. hambakiviga. Selle eemaldamisega tegeleb hambaarst. Esmatähtis oleks hambahaiguste ärahoidmiseks hambapinnalt katt hoolsalt ja korrapäraselt eemaldada. See ei eemaldu ainult õuna ja nätsu närides, vaid mehaaniliselt puhastades. Tõhusaim abi on harjamine pehme ja tiheda harjaga. Harjaste järgi jagatakse harjad viieks: väga kõva, kõva, keskmine, pehme, väga pehme, kusjuures harjaste otsad peavad olema ümara kontuuriga. Harja pea järgi: suure, keskmise ja väikese peaga (lastele). On ka veel vahetatavate peadega ja matkahambaharju. Harja kaela järgi: painutatud, painduva ja sirge kaelaga. Painduv kael on hea hambavaheliste pindade pesemiseks. Pikk kitsas kael - hea pesta hamba kõiki pindu. Lai sirge käepide - mugav käes hoida ja leida õige nurk harjamiseks. Harjad tehakse inimsõbralikust plastikmaterjalist, harjased otsast ümaratena, et ei vigastaks iget. Kuumas vees saab kaela kuju muuta vastavalt oma vajadustele. Müügil on ka hambaharjatoos, kuhu paneme pestud hari peaga ülespidi. Seda kõike saame arvestada harja ostes. Vahetada tuleks seda vähemalt 3 korda aastas. Harja hoidke käes nagu pliiatsit ning kasutage asendis, mille korral on harjased suunatud poolviltu igemevakku. Harjake lühikeste vibreerivate liigutustega edasi-tagasi 2-3 hammast korraga haarates. Alustage purihammaste keelepoolselt küljest ja nii edasi kõik hambad.

ABIVAHENDID HAMMASTE PUHASTAMISEKS

1. Hambaniit. Hari ei ulatu puhastama hambavahelisi külgi, selleks kasutatakse vahetatud lintjat niiti, millega puhastatakse hammaste kontaktpinnad igemeni kahe hamba vahel. Mugav on kasutada spetsiaalset niidihoidjat. Osavam keerab niidi lihtsalt ümber sõrme. Kui niidiga sõrm on viidud suhu, siis pingul niit lühikeste edasi-tagasi liigutustega hammaste vahele, puhastades kummagi hamba pind kuni igemevao põhjani üles-alla liigutades. Kodus võib kasutada ka head linast niiti, mis ei anna kiude igemetaskusse.

2. Hambatikud. Nendega eemaldatakse ka kattu kahe hamba vahelt. Tikuga puhastades toeta kämmal lõualuu vastu, paar liigutust edasi-tagasi, siis muuda suunda poolviltuseks. Tikk muutub pehmemaks, kui seda enne süles niisutada, siis ei ole ta nii traumaatiline.

3. Hambavahehari. Suurte hambavahede ja juurte vahelt puhastamiseks väikest pudeliharja meenutav, erinevas suuruses hari.

4. Soolohari - väike konksuga - kasutatakse raskesti ligipääsetavatest kohtadest (tarkushamba tagant, silla vahelülde alt, laste ortodontiliste aparaatide vahelt) katu eemaldamiseks.

Kui Sa oled nii pool tundi veetnud vannitoas (nagu enamus tsiviliseeritud Euroopast) tunned, et keelega katsudes on pinnad väga siledad - see on puhtuse märk. Siis ole hea ja kasuta kontrollimiseks tablette (Diamant jt), mida saad apteekidest. Tabletti imedes värvub katt punakaks, siis näed milliseid kohti tuleb puhastada veel hoolikamalt. Oluline ei ole see, kust alustad ja kuhu lõpetad harjamise. Peaasi on, et Sa seda kõike teed ja et iga hammas sellest osa saab. Saagu see vähemalt su lastele harjumuseks!

Ainult harjamisest piisab algul piimahammaste puhastamiseks. Üsna pea tuleb ka pastasid kasutama hakata vähemalt 3a lapsel. Pastat pange korraga vähe, seda võimalikult harjaste sisse surudes, peske esmalt 2-3 grupp, siis järgmine jne. Pasta jätke hammastele mõneks ajaks, alles siis loputage.

Pastade valik on väga suur. Kõik nad sisaldavad tänapäeval fluori, mis tugevdab emaili kristalle. Kuigi meil kõigil on omad eelistused, võiks pastat vahetevahel vahetada. On ainult äri ja reklaam, et üks firma teisest kõvemini harjab. Kõlbavad kõik. Viimasel ajal müüakse soodast sisaldav Blend-a-med'i, mis muudab hambapinnad eriti puhtaks ja neutraliseerib suu happelist keskkonda.

Spetsiaalse toimega pastad:

"Parodontax" - see on eriti igemehaiguste ja parodontoosi raviks, sisaldab viie ravimtaime ekstrakti. Pesta 2 x päevas, sõrmedega masseerida igemesse, kasutada võib regulaarselt.

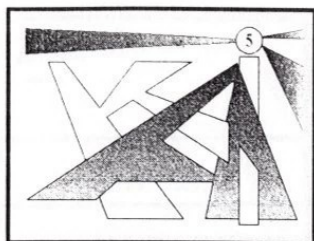
"Revive" **"Caffree"** - suitsetajate pastad, spetsiaalse koostisega, aitavad pikemal kasutamisel eemaldada nikotiini, kohvi, tee, veiniplekid. Sisaldavad räni- ja abrasiivseid alumiiniumsilikaate, ei ole valgendav, sellega vaid taastatakse vaaba loomulik värv.

"Opalesntse" **"Rembrand"** **"Dentosal"** - valgendavad pastad, mis sisaldavad peroksiidi jt valgendavaid aineid.

"Sensodyne" **"Zanmed"** - tundlikele hammastele (mille põhjuseks on igemehaigused), taandunud igemetele, ka vanuritele. Pasta sisaldab - kaaliumnitraati - mis tungib ilma kaitsva vaabata hambaluu kanalitesse ja rahustab närvilõpmeid, mis ulatuvad kaela piirkonnas pinnale. Regulaarsel kasutamisel tundlikkus väheneb ning 10 päeva pärast on efekt olemas.

"Denivit" puhastusvahend, sisaldab fluori ja eemaldab ka hammastelt plekke. Kantakse kuivale harjale. Võib kasutada iga päev. Kuu möödudes efekt olemas.

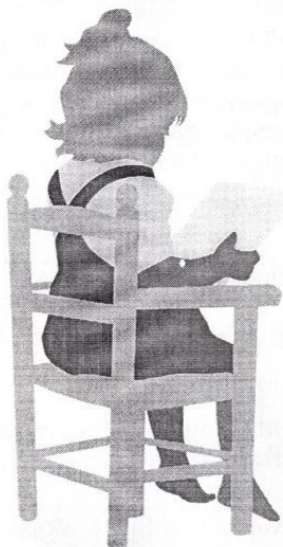
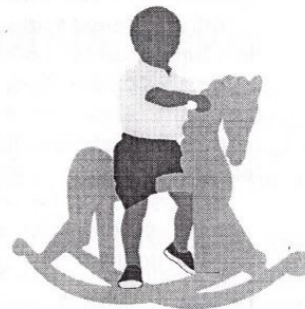
"Endekay" - fluoriga suuvesi - igapäevaseks kasutamiseks. Üks pudeli korgitais suhu, 1 min. vältel loputada, sülitada välja ja 15 min. mitte süüa ega juua. Alla 6a lastel ei soovitata kasutada.

Mõned mõtted "Männi" lasteaiast

Praegune lasteaed "Männi" on välja kasvanud kunagisest üherühmalisest Hageri lasteaiast. 60-aastate lõpul valmis paari väikese kolhoosi ühisehitusena "Männi" lasteaia 3-rühmaline hoone. Hiljem tehti Kohila sovhoosi poolt sellele juurdeehitus (1981.a.). Praegu on meil 6 rühma. Igale neist on oma nimi: "Mesimummid" (siin on kõige väiksemad), "Muumid", "Hundud", "Siilid", "Päasukesed" ja "Mõmmid". Lasteaia nimekirjas on kokku 117 last.

Igal rühmal on lastevanemate abiga tehtud maskott, kes tervitab hommikuti lapsi, loob hea tuju ja üldse kuuleb-näeb kõike. Mõnikord annab isegi nõu. Meie maja peamine eesmärk on teha lapse elu nii huvitavaks, et ta sooviks siia tulla, tunneks ennast hästi ning turvaliselt. Kõige raskem on töö kõige pisematega (alustame ju 2-aastastega), seepärast oleme püüdnud muuta lapse kohanemisaja valutumaks. Oma esimesi päevi aias kutsume last alustama koos ema või isaga. Vanem saab mängida rühmas koos lapsega, tutvub meie tööga ja nii harjub laps kergemini oma uute kaaslastega ning kasvatajatega. Päev-päevalt pikendame uue lapse rühmas oleku aega, kuniks ta on juba niivõrd harjunud, et teda võib ilma vanemata siia jätta. Eriti oluline on see nende laste puhul, kes harjuvad raskemini. Nende jaoks on kasvatajatel oma väikesed nipid ja saladused. Rõõmus ja heatujuline laps on reeglina ka terve. Seepärast seame üheks eesmärgiks lapse tervise tugevdamise. Järgmisest õppeaastast loodame kõige väiksemas rühmas viia sisse veemängud. Vesi mõjub rahustavalt ning on samas ka karastava toimega.

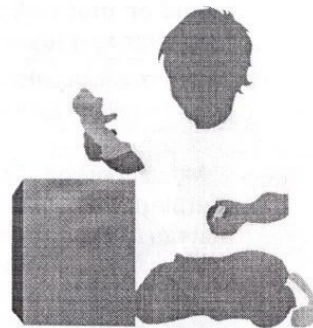
Suuremates rühmades plaanime käsitleda emakeele tunni ühe osana terviseõpetust. See hõlmab profülaktika osa. Koos kasvatajaga võtab programmi kokkupanemisest osa meie med.-õde, kes on käinud ka vastavatel kursustel. Loomulikult toimub kõik läbi mängu, milles laps õpib suhtlema, areneb tema väljendusoskus, mõtlemine, laps õpib valima ning kollektiivis käituma. Rollimängudes kajastavad lapsed neid ümbritsevat tegelikkust. Kasvataja ülesandeks jääb anda lastele piisavalt teadmisi ja oskusi, et lapsed saaksid neid mängus kasutada. Mängu huvitavaks tegemiseks peab rühmas olema piisavalt mänguasju ja -vahendeid. Suur tänu lastevanematele, kes on aidanud rühmades valmistada kodumängu vahendeid, sest neid näevad välja nagu päris ja lastele meeldib väga nendega mängida.

Suurt rõhku oleme oma majas pannud ka liikumistundidele e. kehalisele kasvatusle. Selleks on meil eraldi liikumiskasvataja, kes teeb need tunnid lastele toredaks ja emotsionaalseks. Liikumistundidel on oluline tähtsus tervise profülaktika osana. Mida enam laps füüsiliselt areneb, seda kiirem on ka tema vaimne areng. Tähtis on peenmotoorika arendamine (näpumängud ja pallimängud). Peale liikumistundide on meil veel muusikatunnid, käeline tegevus (joonistamine, voolimine, kleepimine), emakeel, mis hõlmab kodulugu,

matemaatikat, vestlusi, jutustamist, vaatlusi jne. Seda kõike selleks, et ajaks, mil laps läheb kooli, oleks tal juba mingi ettevalmistus olemas. Laps saab lasteaiast kaasa ka sotsiaalse ettevalmistuse, oskuse elus toime tulla.

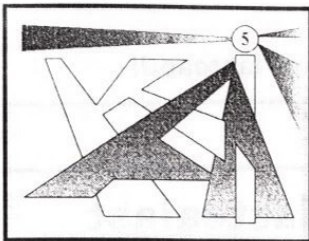
Peale õpetusliku osa toimub muudki huvitavat. Siin on oluline osa meie majas traditsioonidel. Igale sügisel toimub sügisnäitus. Samuti peame sügise sünnipäeva, mille puhuks katab "sügis" lastele saalis pidulaua oma andidest, lapsed aga laulavad ja tantsivad talle. Koos vanematega on olnud mitmeid toredaid näitusi: päkapikkude näitus, omavalmistatud mänguasjade näitus jne. Tore on see, et laps tunneb suurt uhkust selle üle, kui ka tema ema või isa on midagi teinud. Iga kuu valmistab üks rühm ette ühe ürituse teistele rühmadele, olgu see siis mõistatuste hommik, teatrietendus või mingi muu meelelahutus. Oleme korraldanud lastevanematele ka muid üritusi peale traditsiooniliste jõulu- ja kevadpidude, nagu näiteks lapsed koos oma vanavanematega, käinud jõulumaal, madude näitusel ja loomaaias. Kevaditi käivad kasvatajad lastega matkamas. Lasteaias leidub puutöönurk, kus lapsed saavad teha tutvust haamri ja naeltega, suuremad aga valmistavad juba ka mõne mänguasja.

Suur tänu neile lastevanematele, kes on leidnud aega tulla rühma oma laste juurde ka päeval ja koos kõigi lastega teinud siin midagi huvitavat. Usun, et lapsel on meie juures tõesti tore ja huvitav olla ning eks ole see kõige suuremaks tänuks meile kõigile, kes me lasteaias töötame.

Ilusat suve soovides

"Männi" lasteaia juhataja Riina Kergand

Liis

Annad praegu intervjuud Kohila ajalehele nimega KAI. Mis Sinu enda nimi on? **Liis.**

Kes Sulle selle ilusa nime pani? **Emme pani.**

Kas elad juba ammu Kohilas? **Ei ela. Väiksest peast elasin Raplas.**

Siis oskad Sa ka võrrelda. Kus on parem elada, kas Kohilas või Raplas? **Kohilas.**

Mille poolest on Kohila parem? **Sest siin on minu kodu.**

Kus Sinu päev möödub? **Käin lasteaias. Aga sügisel lähen kooli.**

Sa joonistasid endast ühe pildi, kus oled peal ise, lilled, palju pilvi ning päike. Kas vaatad enamuse ajast taevasse?

Ei vaata. Lasteaias meeldib mulle kõige enam, inimesi joonistada. Aga kui ma endale looma sooviksin, siis väikest valget koera. Ta peaks tüdruk olema, sest siis saab poegi. Üldse peaks koeri olema kaks, sest siis pole neil kunagi igav. Võiks ka nii olla, et on üks koer ja üks kass, sest kassid on ka toredad. Madusid näiteks ma koju ei tahaks, sest need ei meeldi mulle. Madude näitusel olen ma aga küll käinud. Konni kardan ma ka, sest need on libedad.

Siis kardad Sa ju hapukurki ka? Too kah libe. Ei, kurgi söön ma ära. Hapud asjad, nagu ka hapuoblikas, on üldse väga head. Magusad asjad, eriti jäätis, on aga veel paremad. Kõige paremad on valged jäätised šokolaadiga. Jookidest meeldib mulle maasikafanta. Seda jooki kohe iga päev. Piima joon ma ainult natukene ja kohvi ei meeldi mulle üldse. Tee on palju parem.

Kelleks sooviksid saada? **Lauljaks. Varsti esinen lasteaias peol. Ja lauluvõistlusel esinesin ma ka.**

Kellele Sul meeldib kõige enam laulda? **Emmele.**

Kes on Sinu meelest parimad lauljad? **Maarja-Liis. Madonna mulle ei meeldi aga Michael Jackson meeldib küll. Läheksin tema kontserdile ka, aga piletid on liiga kallid.**

Kas Eestis mõni poisterahvast laulja Sulle ka meeldib? **Ei meeldi.**

Kas Sulle siis üldse poisid ei meeldi? **Ei meeldi jah. Poisid kiusavad aina. Ma isegi ei mängi nendega. Ka nukud on mul kõik tüdrukud - Barbied. Ainus minu sõber on minu onupoeg Joel ja teda näen ma lasteaias ning vanaema juures.**

Küsimus suurele inimesele: Üha sagedamini näeme tänaval kõrvuti sammuvat kaht tüdrukut või paari poist. Kas tüdrukute ja poiste kooskäimise ajad on tõesti möödas? Mida teha?

Millised kohad Sulle Kohilas kõige enam meeldivad? **Õues, oma maja ees Kooli tänaval. Seal mängime tüdrukutega keksu. Veel meeldib jalgrattaga sõita. Siis käin veel Kapa männikus ning mõnikord üle raudtee metsas lilli korjamas.**

Kas käid ka mõnikord üle jõe metsas? **Ei käi. Ma ei käi üldse ei üle jõe ega jõe ääres.**

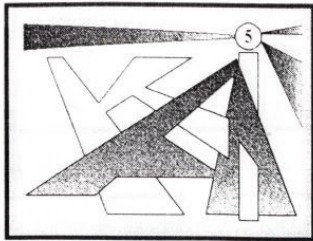
Aga kus Sa siis ujumas käid? **Suvel käin rannas - Valgerannas. Kohilas ma ujumas ei käi, sest siin on sügav. Valgerannas on ka madalamaid kohti.**

Küsimus suurele inimesele: Kas ka Kohilas, kus voolab päris oma jõgi, ei võiks väikelastele ujumiskoht olla?

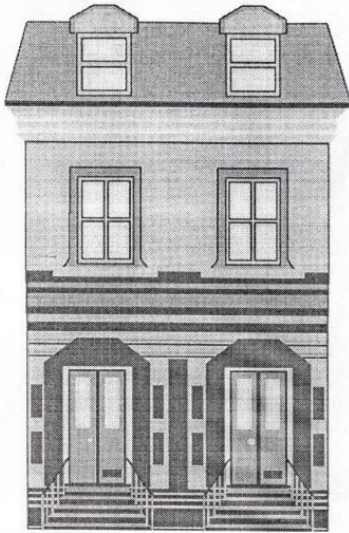
Kas Sa oled ka Kohila asutustes ringi käinud? Mis On Sulle meelde jäänud? **Juuksuris olen käinud. Minul lõikab juukseid emme, aga temal lõikab juuksur. Alevivalitsuses käin ma ka. Seal on arvuti, millega saab igasuguseid mängu mängida. Mina mängin automängu. Aga ma ei saa seal nii tihti käia kui ma tahaksin. Ema ei luba. Kui aga arvutit ei oleks, siis ma seal ka ei käiks.**

Küsimus suurele inimesele: Kas Kohilas ei võiks noorte "tiigrite" ootel ka laste jaoks arvutimängudeks kohake leiduda?

Milleks Sinu arvates alevivalitsust vaja on? **Et tööd saada ja siis veel et raha saada. Ka teised inimesed, kes sinna tulevad, ajavad töösju.**

Ehitamise korrast Kohila alevis

Nagu mujal, nii on ka Kohila alevis kehtestatud Alevivolikogu määrusega (25.02.1997 nr.6) planeerimise- ja ehitustegevuse kord. Selle kohaselt võib hooneid projekteerida ja ehitada ainult alevivalitsuselt saadud loa alusel.

Projekteerimistingimuste saamiseks esitatakse alevivalitsusele projekteerimisloa taotlus (vastava vormi saab vallaarhitektilt), mille alusel väljastatakse taotlejale projekteerimisloa tingimused. Projekteerimisloa tingimustele vastavalt tuleb koostada ehitusprojekt, mis esitatakse alevivalitsusele kinnitamiseks ja mille alusel väljastatakse ehitusluba.

Ehitusprojekt peab olema üldjuhul koostatud kutseõigusega arhitekti või inseneri poolt. Erandkorras võib alevivalitsus anda ühekordse projekteerimisloa arhitektuuri- või ehitusalase erihariduseta isikule, kes on vastava kinnisasja omanik või kelle kasuks on

seatud hoonestusõigus, või ehituskrundi valdaja. Ühekordne projekteerimisluba antakse loa taotlejale või tema taotluse alusel perekonnaliikmele. Ühekordse projekteerimisloa alusel võib projekteerida kuni kahe korruse kõrgust ühepereelamut, taluhoonet, suvilat, aiamaja, kuni kahe sõiduautokohaga eraldi seisvat garaazi ning muid lihtsaid ja väiksemahulisi ehitisi (eraldiseisev saun, kasvuhoone, kuur või muu majandushoone).

Väikehoonet, milleks loetakse kuni 12 ruutmeetrise ehitusaluse pinnaga ühekordset keldrita hoonet, mida ei kasutata elamiseks ja millel ei ole tehnilisi ja avalikke funktsioone, võib ehitada alevivalitsuse kirjalikul nõusolekul ilma ehitusprojekti, ehitusloa, kasutusloa ja ehitusjärelvalveta.

Alevivalitsuse korraldusega kinnitatud ja ehitusloa saanud ehitusprojekti alusel ehitustööde tegemise õigus on litsentsi omaval spetsialistil.

Ühepereelamu, taluhoonete, suvila, aiamaja, kasvuhoone ja kuni kahe sõiduautokohaga eraldi seisva garaazi ehitustöid võivad enda tarbeks alevivalitsuse kirjalikul nõusolekul teha ja juhtida nende omanikud.

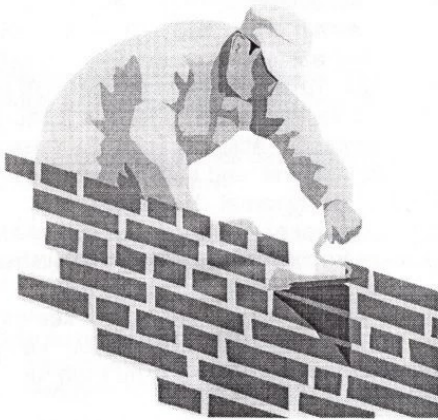
Kui ehitis on valminud, vaatab alevivalitsuse poolt moodustatud komisjon selle üle ja väljastab kasutusloa.

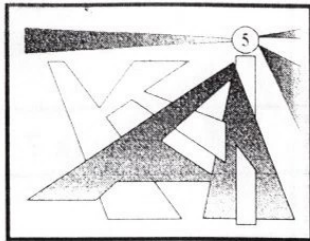
Ülalpool toodud nõuetele lisaks on vajalik luba ka lammutustöödeks,

kaevetöödeks ja allmaaehituseks, puude mahavõtmiseks (välja arvatud viljapuud), reklaamsiltide ja vaatekastide väljapanekuks, elektri- ja muude õhuliinide paigaldamiseks ja valguslaternate ja valgusreklaami ülespanekuks.

Et vältida ehitustegevuse korra rikkumisi ja sellest tulenevaid tagajärgi (kuni ehitise lammutamisotsuseni) tuleb maa-ala planeerimise- ja ehitamise küsimustes pöörduda informatsiooni saamiseks alevivalitsusse.

Hugo Sepp
arhitekt

Kappa-Kohila hobupostijaam

Olavi Verev - 19. saj. keskpaigast alates oli Kohila välisilmaga seotud Keiserliku Kappa-Kohila hobupostijaama kaudu. See posti ja reisijateveoga tegelev asutus asus nagu enamik tolle aja postijaamu kohalikule mõisale kuuluvas kõrtsihoones. Antud juhul oli aga selleks Kohila mõisa Kappa kõrts, mida arhiividokumentidele toetudes pidas 18. saj. alguses kõrtsipidaja Kappa Jürry. Võib oletada, et oma nime sai kõrtsmik kõrtsilt endalt, mis aga Kohila sünonüümina kestis sajandeid. Samast perioodist on teada veel teinegi Kohila mõisa kõrtsmik Erjowa Carl Härjaajalt.

Kappa kõrts-postijaam oli oma arhitektuurilt nn. kõrts-stadolli tüüpi ehitus. See oli pikk, madal puidust hoone, kõrge viilkatusega, kus ühes otsas asus tall. Algselt oli tall puidust ehitus, hiljem ehitati hobusetall kohalikust paekivist. Et kõrtsi osa oli veidi kitsam kui talli oma, katus aga kõikjal ühesugune, siis tekkis verandataoline katusealune, mida kaks paari puitsambaid kandis ja kust 3-4 astmeline trepp ääristatuna kahest puupingist kõrtsi viis. Küttekehaks tolle aja kõrtsidel oli kerisahi koos mantelkorstnaga.

Kõrtsi asukohaks oli Raudalu maantee (nüüd Viljandi mnt) ja Hageri kirikutee ristumiskoht Kohila silla Raapla poolses otsas. Nüüd asub seal Putke maja. Silla Tallinna poolses otsas asus aga Tohisoo mõisale kuuluv, ilmselt 19. saj. alguses ehitatud Sillaotsa kõrts - "Sülla Ots".

Selle sajandi kolmekümnendatel aastatel oli selles vanas kõrtsihoones Jahimeeste Seltsi restoran "Diana", mida pidas Otto Jürgens. Samas majas asus ka veskiomanik Raudsepa pood. Hoone lammutati viiekümnendate aastate lõpus.

Mis aastast aga Kappa kõrtsist "Kappa" hobupostijaam sai on raske öelda. Postiajaloo uurija Erik Selli andmetel võiks selleks olla 19. saj. teine pool. Igatahes 1863 aasta Eesti postijaamade nimestikus on "Kappa" nimi sees.

Riiklik postikorraldus sai Eesti aladel aga alguse juba Rootsiaja lõpul, mil postijaamadel oli täita põhiliselt kiripostiveo nõuded, kuid ka pakkuma ametnikele, hobustele ning veokeile varju ja puhkust. Postijaamadena kasutati kõrtsihooneid, kuna spetsiaalsed postijaamahooned polnud veel välja kujunenud. Alates 1820 aastast pidid postijaamad peale kiripostiveo võimaldama veel reisijate vedu, mis 1840. a. puht riiklikuks ettevõtteks muutus.

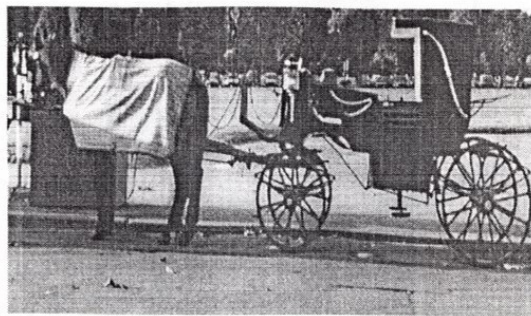
Postijaamade ülalpidamine oli kuni 1917. aastani kehtinud seaduse järgi rüütelkonna kohustus. Rüütelkond valis postijaamakavaleri, kelleks tavaliselt sai see mõisnik, kelle maa peal postijaam asus. Postijaama juhtis postijaamapidaja, kes rentis selle rüütelkonnalt. Talle allusid 4-15 postipoissi, sepp ja sadulsepp. "Kappa" hobupostijaamal oli kasutada kahe normaaltalu suurune põllu- ja heinamaa, mis ulatus Tohisoo mõisa pargi põhjaservast kuni postijaamani ja Keila jõest kuni tulevase raudteeni. 1867. aastast on teada veel Tohisoo (Tois) postijaam, mis asus ilmselt Tohisoo trahteris Kohila Lohu vahelisel teelõigul. 1874. a. ühendati Kose-Risti postijaam läbi "Kappa" (Kohila) Liiva postijaamaga. Läbi "Kappa" postijaama toimus ka tollane otseühendus Tartu ja Pärnu maantee vahel. Samal ajal ühendati Kose-Risti postijaam postmaanteede abil ka Raasiku postijaamaga. 1892. aastal pikendati Tallinnast üle "Kappa" ja Rapla postijaamade kaudu kulgevat teed kuni Halingu postijaama, nii saadi teiselt poolt otseühendus Pärnu linnaga. 1896. a. oli "Kappa" postijaamal 25 hobust, mis näitab, et postijaama kasutati elavalt. Suurte postiteede äärsetes postijaamades oli alkoholi müük rangelt keelatud. See oli aga lubatud väikeste teede ääres olevates postijaamades, kuhu kuulus ka "Kappa" postijaam. Kuid ruum, kus müüdi (joodi) alkoholi, pidi olema eraldatud postijaama ametiruumidest.

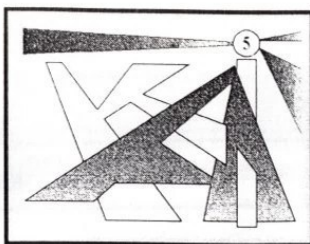
Hiljem nimetati "Kappa" postijaam "Kappa-Kohila" postijaamaks, vene keeles "Kapa-Koil", saksa keeles "Kappa-Koil". Kuni I maailmasõja lõpuni nimetati nende nimedega ka Kohila asulat ja 1901. aastal käiku läinud raudteepostijaama. Mis puutub aga postijaama nime kirja pilti, siis vanemas andmestikis on see kahe p-ga, uuemas aga ühega.

Mis puutub Kohila postikorraldusse, siis Kohila paberivabriku aktsiaseltsi palvel avas siin Riia posti- ja telegraafiagentuur 12. juulil 1914. a. postijaoskonna. 5. novembril 1914. a. avati Kohila postijaoskonnas ka hoiukassa. 1917. a. reorganiseeriti postijaoskond posti-telegraafiijaoskonnaks.

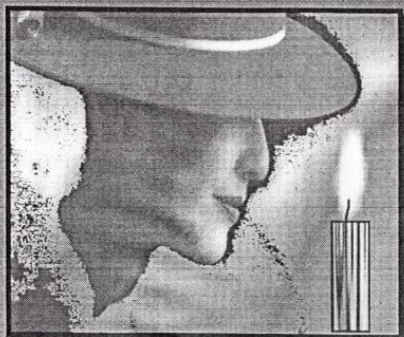
1918. a. lõpetasid tegevuse kõik Eesti- ja Liivimaa postijaamad, kuid kodanliku Eesti valitsuse ajal avati nad uuesti. 1921. a. Rapla, 1922. a. Kohila ja Hagudi, 1925. a. Tuhala postijaam.

Viimasteks "Kapa" postijaama pidajateks olid Leander ja hiljem Otto Vunder. Leander elas koos oma kolme tütre postijaamas, Otto Vunderil oli aga talukoht Tohisoo mõisa maadel, praeguses Kohila alevis. Põhiliselt "Kapa-Kohila" postijaama teenuseks oli hobuste üürimine soovijaile. Postijaama kutsariks oli Otto Vunderi poeg Vaikjärve Juhan. Näiteks sõideti Hagerisse peole ja tagasi. 1930- tel aastatel oli "Kapa-Kohila" postijaamal veel alles saun, sepikoda, mis alles ka praegu ja kuurid. Postijaama maadel kasvanud looduslikku parkmetsa hakati kohalike elanike poolt kutsuma Kapa männikuks. "Kapa" postijaam tegutses kuni 1. maini 1938. a., millal ta hoone amortiseerumise tõttu Harju Maavalitsuse otsusega likvideeriti. Teise maailmasõja alguseks oli Eesti postijaamade tahtsus tarkava autobussiliiklusega kahanenud ja nende tegevus kadus minevikku.

KAI KÜSIB,...

Aili Abroi, oled Kohila alevivalitsuses tööl inpektorina. Taoline ametinimi kutsus esile mõningase ohutunde.

No-jah, et selline sauaga?

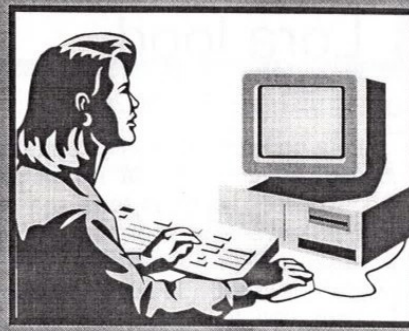
Just, vähemalt sauaga ja ilmtingimata karistab kedagi. Keda Sina karistad?

Mina ei karista küll kedagi.

Mis põhjusel on alevivalitsusse tulijal mõtet just Sinu poole pöörduda?

Oleneb sellest, kus ma istun. Kui kedagi asendan, siis lahendan ka tema probleeme.

AILI VASTAB...

Aga milline on see Sinu täiesti oma töö, see tegevus, millega teised ei tegele?

Esiteks pean arvet alevivalitsuse kaadri üle. Koos alevivalitsuse rahvaga kuuluvad siia veel tuletõrje ning raamatukogu. Töösse puutuvad avaldused ning lepingud on minu rida. Kuigi, avaliku teenistuse seaduse alla kuuluvad inimesed ei ole enam lepinguga tööl, nemad võetakse tööle käskkirjaga.

Kas ka inimesel, kes tänavalt sisse astub, võiks Sinu juurde asja olla?

On ikka asja. Mina sõlmin maa ostu-müügilepingud. Enne peab muidugi olema valmis toimik, mille teeb valmis maakorraldus. Siis teen korralduse projekti. Kui projekt kinnitatakse, lepin inimesega kokku, millal ta tuleb lepingut sõlmima. Juuni alguses sõlmin esimesed lepingud. Loodetavasti on neid kokku 14.

Kas lepingu sõlmimisel tuleb käia ka nn sündmuskohal, st krundil, mida ostetakse?

Ei, lepingu sõlmimise ajaks peavad piiriprotokollid olema juba tehtud, maad mõõdetud. On jäänud vaid allakirjutamine.

Kas on loota, et lepingute hulk hakkab kiiresti kasvama?

Tõepoolest, maakorraldus juba teatas, et uus ports on ootamas.

Võib lepingute sõlmimisel ka vaidlusi ette tulla?

Minuni need vaidlused ei jõua. Kõik on juba varem ära vaieldud.

Siis on Sul tõeliselt hea amet, mis närve ei riku?

On näe jah selline amet.

Milline tunne on üldse olla tänapäeva bürookraat?

Seda tööd tuleb lihtsalt külmalt võtta. Riigiasutuse töötaja saab üldjuhul igast suunast sagida. Igaüks võib võtta suu täis ning su läbi sõimata kui tahab.

Oled ka ise sõnatule alla sattunud?

Just sõimata pole saanud, aga tige nagu on mõnel ees küll. On väga sõjakaid. Kui näiteks midagi ei meeldi. Olid siin passinõudlejad. Mina pole ju süüdi, et passi saamiseks lisadokumente nõutakse. Aga pahameel pöördub ikka minu vastu.

Aga naerul näol ka ikka mõni sisse tuleb?

Kuidas muidu, ikka tuleb. On igasuguseid inimesi.

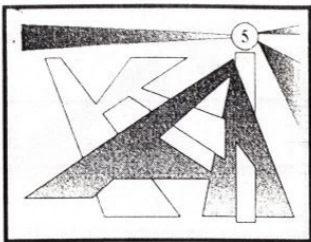
Kasutad oma töös sagedasti arvutit. Üldse on tiigrihüppe aeg. Kuidas ta Sinu meelest hüppab?

Siin on tiiger küll mööda hüpanud. Kargab sedasi tirilimps-poolteist. Kohati hüppab ja siis jätab vahele.

Omaavalitsused on tihtilugu mures vabariiklike statistikaaruannete pärast. Kas see puudutab ka Sinu tööd?

Otse mind need ei puuduta. Põhiliselt annab aru raamatupidamine ning samuti nõutakse nn sotsiaalset passi.

Aprillikuu Kai ristsõnade
(autor: Milvi Näkk)
lahendused

I: Lokike, ohakas, Kasari, Ikarus, karuke, esised.
II: Evita, virva..., irlis, tvist, aasta.
III: Data, alev, tema, avar.
IV: Kassa, alias, sibul, sauna, Aslan.
V: Rauk, aare, Urge, keel.

Lora lood

1. lugu

Lora on koer. Asjatundjad hääldavad tema nime keskset täishäälikut hästi pikalt. Tühja jutuga pole tema puhul midagi tegemist. Ka ta ise ei aja midagi sellist. Lora on lihtsalt üks korraliku tüdruku nimi. Tuttavad, eriti kodakondsed, ei hüüa teda aga millegi pärast kunagi nime pidi. Neile on ta nunnu, väike ilalõug, must nuustik, armas karvane ja veel poolsada samasugust omadussõna. Eks ta ole neid kõiki just paras jagu. Tõupaberite kohaselt on Loral rotveilerite rahvusest ning eesti kodakondsuse tagab talle miinimumsõnavara täielik ning ladus valdamine. Ta isegi haugub riigikeeles, muud jutud pealekauba.

Lora käib tihti jalutamas. On vaja kõik kavaleride poolt kirjutatud lõhnakirjad läbi lugeda ning üldse ilmas toimuvaga kursis olla. Et vaikimine on kuld ning rääkimine kõigest hõbe, hoiab Lora oma suu jalutamise ajal hõlpsasti kinni. Tühja suud pole ühel koeral sugugi hõlbus kinni hoida. Seepärast on Loral alati midagi ka suus, enamasti mõni tema suu jaoks sobilik kivi. Kuna aga suu on seest- ja ka väljastpoolt parasjagu avar, on ka kivi priske nagu sai Andersoni poes.

Oligi siis üks selline suuremat sorti munakas kaasas ka viimasel neljapäeva, just paraja suurusega. Nii ei tahtnud Lora tuppa tulleski armsaks saanud kandamist loobuda. Sammus esmalt sobivat peidupaika otsides läbi kõik toad, tüki köökigi, aga õiget kivisahvrit polnud keegi taibanud korterisse sisse ehitada. Rõdu oli Lora viimane lootus. Seal ei lasknud tal aga kivimajandusega tegeleda kaks mõõdatatsuvat mutikest. Üks vaatas ülespoole ning teadustas teisele: "Vaata, milline lõust sealt teise korruse rõdu pealt alla vaatab!"

Lora, kes sai taolise inetuse peale hästi vihaseks, pidi ju nüüd viivitamatult oma au taastama. Koos valju haugutusega kukkus kivi üle rõduvõre vihinal maa poole. Eidekesed hüppasid karjatades eemale. "Ja loobib peale selle ka veel kividega!" jõudis Lora enne veel kuulda, enne kui naised majanurga taha kadusid.

2. lugu

Veidi üle aasta tagasi kadus Lora perenaisel jalutuskäigul olles kallis sõrmus ära. Otsiti, mis otsiti, kuldne rõngas ei tulnud kohe mitte kusagil vastu. Loragi oli kuidagi mõtlik. Ei huvitanud teda ei kivid ega tühja suuga haukumine. Koduski käitus koer lausa murettekitavalt. Armas ilalõug ei ähkinud enam oma tavapärasel viisil, istus ootavalt perenaise ees, sellele ainiti otsa vaadates.

Kõik pere liikmed tulid ilmselt vaevas koera kohe kambakesi vaatama. Sellel ei hakanud uudishimulikke enese ümber nähes aga sugugi kergem. "Milline taipamatus!" mõtles koer ning sülitas lõpuks oma kalli kandami otse perenaise silitamiseks tõstetud peo peale. Seal oli kaotatud kuldsõrmus!

KAI - Kohila Alevi Infoleht

Koht Aeg Inimesed

- Kohila Alevivalitsuse häälekandja
- Ilmub sagedusega üks kord kuus
- Tiraaž: orienteeruvalt 200 eks.
- Toimetuse aadress:
Vabaduse 1 Kohila; tel.: 33 632

Peatoimetaja: Joel Põld

Ladu: Aive Hirs + autorid

Keeleline korrektor: Kristiina Kuntor

Kujundus: Tiit Lukki

Paljundus: Milvi Näkk

Koostamine: Milvi Näkk